Advies Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang (mo) en beschermd wonen (bw) 2016-2019

Versie 11 februari 2016
Regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe

Situatiebeschrijving
De voorliggende nota van 11 februari 2016 vervangt die van oktober 2015. De participatieraad (p-raad) van de gemeente Hattem heeft rond 20 oktober 2015 over de eerdere versie aangegeven 'van mening te zijn dat deze nota een helder en mooi beeld geeft hoe het zou moeten zijn. Het zou goed zijn als dit uitgewerkt kan worden in een realistische werkwijze.'
Die mening is de participatieraad nog steeds, zelfs in nog sterkere mate, toegedaan. Temeer omdat sindsdien de nota is aangepast op een aantal punten op grond van advisering en nader inzicht, mede als gevolg van een landelijke nota uitgebracht door de commissie Dannenberg.
Van genoemde nota commissie Dannenberg heeft de participatieraad geen verdere kennis genomen bij het opstellen van dit advies dan uitsluitend het lezen van enkele gedeelten via internet.
Dit advies wordt uitgebracht zonder aan te haken bij één van de twee in de aanhef genoemde regio's. Voor de reden zie aanhaling 'verslag cliëntenbijeenkomst Elburg' hieronder. De participatieraad van de gemeente Hattem is niet op de hoogte van enige regiokeuze dienaangaande maar acht een keuze wel noodzakelijk. Zij spreekt tegelijkertijd uit dat een keuze meer van politieke aard is dan van beleidsinhoudelijke aard.

Uit het 'verslag cliëntenbijeenkomst Elburg, dd 4-2-2016'. 'Vervolg: de Wmo-raden uit de regio ontvangen via hun eigen gemeente een adviesaanvraag over de agenda. Het is aan de Wmo-raad Hattem zelf of zij zelfstandig advies uitbrengen of aanhaken bij een van beide regio's die gezamenlijk advies uitbrengen (regio IJssel-Vecht of regio NW Veluwe)'.

Overwegingen
1. de p-raad van de gemeente Hattem zit in een lastig parket aangaande de keuze van een regio;
2. de p-raad acht het optreden van de gemeente Hattem als zelfstandige gemeente een hachelijke zaak op grond van:
   - de nauwelijks aanwezige noodzakelijk geachte deskundigheid,
   - de nauwelijks aanwezige problematiek (geen urgentie maatschappelijke opvang, geen urgentie begeleid wonen, 'slechts' 10 indicaties),
   - nauwelijks mogelijkheden vroegtijdige onderkenning van de problematiek,
   - geen ggd-instellingen met uitstroom,
   - geen mogelijkheid verplichte jaarlijkse evaluaties,
   - geen gemeentelijke wettelijk verplichte mogelijkheden voor crisisopvang;
3. de periode van maximaal 6 maanden maatschappelijke opvang en 5 jaar begeleid wonen is niet steeds voldoende om te komen tot een zorgvuldige screening als het gaat om complexe problematiek; deze algemene norm kan op gespannen voet staan met het te leveren maatwerk;
4. er wordt gestreefd naar een omschakeling van aanbod gestuurd naar vraag gestuurd; de p-raad vraagt zich af of van een cliënt kan en mag worden verwacht dat zij hun eigen hulpvraag kunnen verwoorden en initiatief kunnen nemen m.b.t. hun hulpvraag;
5. de vroeg signalering is uiterst belangrijk als men de instroom wil reduceren; de p-raad vindt dat dit in de nota beter vorm gegeven moet worden; zeker in het geval Hattem (zie boven);
6. de nota gaat over het vormgeven van gezamenlijk beleid wat bindend is voor elke deelnemende gemeente; hoeveel ruimte is er voor het nemen van autonome beslissingen in de eigen gemeente gezien de sociale kaart van iedere gemeente;
7. de financiële (on)mogelijkheden zijn niet doorzichtig weergegeven, wat de gemeente Hattem kan en mag verwachten wat dat betreft blijft een vraag. Het stellen van prioriteiten is noodzakelijk evenals het afstemmen van de ambities op de (on)mogelijkheden;
8. in de regiobijeenkomst zijn een aantal zaken aan de orde gesteld die hier als aandachtspunten ter overweging worden meegenomen:
   - woningaanbod voor cliënten,
   - stap kliniek naar bw is groot,
   - mogelijkheden tot en kosten eigen bijdrage dagbesteding;

- wat regionaal / wat lokaal,
- uitwerking convenant,
- kwaliteitsborging.

Conclusies

1. de gemeente Hattem is een te kleine entiteit om de complexe vraagstukken rond mo en bw zelfstandig te kunnen oplossen;
2. de keuze voor een regio NW Veluwe dan wel IJssel-Vecht is gewenst om 'zwemmen' van de p-raad Hattem te voorkomen;
3. de gemeente Zwolle als kerngemeente met regiefunctie met 635 indicaties tegen10 indicaties van Hattem en het hebben van allerhande mogelijkheden aan mo en bw heeft die mogelijkheden om in de onmogelijkheden van de gemeente Hattem te kunnen voorzien;
4. nadere concretisering van de nota en de consequenties voor de gemeente Hattem vereisen nog veel werk.

Adviezen

1. De verdere uitwerking van een convenant is geen zaak van de p-raad maar dient wel ter hand te worden genomen om duidelijkheid te verschaffen over:
   a. de taken die de gemeente Hattem gaat behartigen, te denken valt aan zaken als aan:
      - de wettelijk verplichte crisisopvang;
      - de vroegtijdige onderkenning in gezinsverband van de problematiek;
      - de expiratiedata van mo en bw tot het omvormen naar mogelijk maatwerk;
      - de kwaliteitsborging;

   b. de taken die regionaal opgepakt kunnen worden, te denken valt aan zaken als:
      - uitstroom ggd-instellingen;
      - dagbesteding en werk (gedeeltelijk);
      - uitwerken aanwezige en opstellen nieuwe beleidsregels;
      - verplichtingen en vrijheden over en weer tussen gemeenten en regio;
      - uitwerking financiële paragraaf.
2. Die punten uitwerken tot werkbare eenheden die voor de gemeente Hattem van belang en hanteerbaar zijn, wanneer duidelijk is wat van de gemeente Hattem (nog) gevraagd wordt vanuit het op te stellen convenant.
3. Werk het convenant niet uit tot de laatste punt en komma alvorens aan het werk te gaan. Een eerste globale versie kan veel werk voorkomen voor de toekomst bij regelmatige evaluatie en bijstelling van het convenant.
4. Houd als gemeente steeds de mogelijkheid open op eigen gezag maatwerk te leveren.

Hattem, 7 maart 2016

Thea Lourens-Nicolai,

Voorzitter Participatieraad Hattem